

Millet Meclisi

TUTANAK DERGİSİ

Beşinci Birleşim

3 . 11 . 1961 Cuma

İçindekiler

	Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	52
2. — Yoklama	52
3. — Demeçler ve söylevler	52
1. — Başkanlık Divanına seçilmiş olduklarından dolayı, Başkanvekillerinden Refet Aksoy'un kendi ve arkadaşları adına teşekkürü	52
4. — Başkanlığın Genel Kurula sunuğları	53
1. — Komisyonlar için parti gruplarınca ayrılan üyeler sayısına ait listenin onanması	53-54
5. — Sunuklar ve telgraflar	54

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bu Birleşimde 4 Oturum yapan Genel Kurulda Millet Meclisi Başkanı için toplanan oyların sonucunda Rize Milletvekili Fuad Sirmen'in Başkanlığa seçildiği bildirildi.

Başkanvekilliklerine Ordu Milletvekili Refet Aksoy, Konya Milletvekili Mekki Keskin, İstanbul Milletvekili Zekâi Dorman'ın,

Kâtipliklere Malatya Milletvekili Nurettin Akyurt, Bolu Milletvekili Zeki Baltacıoğlu, İzmir Milletvekili Kadri Özek, İstanbul Milletvekili Ferruh Bozbeyli, Van Milletvekili Muslih Görentaş, Çankırı Milletvekili Nurettin Ok'un ve

İdareci Üyeliklere Sakarya Milletvekili Muslihittin Gürer, Kayseri Milletvekili Bahri Yazır ve Afyon Karahisar Milletvekili Şevki Güler'in seçildikleri Başkanlıkca bildirildi.

3 Kasım 1961 Cuma günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Başkan
Fuad Sirmen

Geçici Kâtip
Samsun
Şevki Aysan

Geçici Kâtip
Yozgat
İsmet Kapsız

Geçici Kâtip
Bolu
Ahmet Çalkmak

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15.05

BAŞKAN — Fuad Sirmen

KÂTIPLER : Nurettin Akyurt (Malatya), Nurettin Ok (Çankırı)

BAŞKAN — Birleşimi açıyorum.

2. — YOKLAMA

BAŞKAN — Efendim, ekseriyetin olup olmadığının anlaşılması için yoklama yapacağız.

(Çankırı mebuslarına kadar yoklama yapıldı.)

BAŞKAN — Ekseriyet hâsıl olmuştur, müzakereye başlıyoruz.

3. — DEMEÇLER VE SÖYLEVLER

1. — *Başkanlık Divanına seçildiklerinden dolayı Başkanvekilliklerinden Refet Aksoy'un, kendisi ve arkadaşları adına teşekkürü*

REFET AKSOY (Ordu) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

REFET AKSOY (Devamla) — Çok muhterem arkadaşlar, teşriî vazife görecek olan Yüksek Meclisinizin Divanına bendenizi, Mekki Keskin ve Zekâi Dorman'ı Başkanvekilliklerine, diğer arkadaşlarımı Divan Kâtipliklerine ve İda-

reci Üyeliklere seçmiş olmağınız bizim için mucibi iftihadır. Bu asıl teveccüh ve itimadınıza çok teşekkür ederiz. Demokratik nizamın esasını teşkil eden çok partili hayatın içinde bulunuyoruz. Fakat şuna kaaniiz ki, Yüksek Heyetinizin gösterecekleri müzaheret, bizleri mesaimizde teşvik ve takviye edecek ve tevdi buyduğunuz vazifede de muvaffak olmamıza âmil olacaktır. Binaenaleyh, Heyeti Aliyenize içten taşan sevgi ve saygılarımızı tekrar arz ederim. (Alkışlar)

4. — BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1. — *Komisyonlar için parti gruplarına ayrılan üyeler sayısına ait listenin onanması.*

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, Riyaset Divanınızın Umumi Heyete bir mâruzatı olacaktır. Malûmunuz olduğu üzere, Yüksek Meclisin çalışabilmesi için bir an evvel encümenlerin teşkili lâzımgelmektedir. Biz Riyaset Divanı olarak, bugün tatbikle mükellef olduğumuz Tüzük hükümlerini tetkik ettik. Mevcut tüzük hükümlerine göre kurulması icabeden 20 encümenle beraber 2 encümenin daha kurulmasının lâzımgeldiği kanaatine vardık. Şöyle ki, tüzüğün tanziminden sonra ihdas edilmiş iki bakanlık mevcuttur. Birisi Basın - Yayın ve Turizm Bakanlığı, diğeri İmar ve İskân Bakanlığıdır. Binaenaleyh, encümenlerimizin adedi 22 ye çıkmış oluyor. Yalnız encümenlere iştirak edecek olar âza miktarı, Büyük Millet Meclisinin bundar evvelki mevcuduna yani 600 küsur rakamına göre tanzim edilmiş idi. Bugün mevcudumuz 450 ye indi. Bunun içinden Hükümete ayrılacak arkadaşlar olduğu gibi, grup idare heyetine, grup başkan ve başkanvekilliklerinde

bulunan arkadaşlarla parti genel başkan, genel başkanvekili ve genel sekreterlerini hariç tutarsak, mevcudumuzun 393 e inmiş olduğunu gördük. Bu 393 rakamı karşısında, İçtüzüğe göre, encümenlerimizin âza adedlerinde bir değişiklik yapınak lâzımgeldi. Bu değişikliği dört parti mümessilleri ile temas ederek tesbit etmiş bulunuyoruz.

Anayasanın âmir hükmüne göre her partinin komisyonlara verecekleri üye sayısını kuvvet derecelerine göre tesbit ettik. Bu esas dâhilinde 393 milletvekili encümenlere ayrılacağına göre A. P. den 136, Cumhuriyet Halk Partisinden 152, Yeni Türkiye Partisinden 57, Cumhuriyetçi Köylü Millet Partisinden 48 milletvekilinin encümenlere ayrılması icabettir. Riyaset Divanı olarak bu rakamlar içinde kalınarak encümenlerin tesbit edileceğini düşünerek her partiye mensup milletvekili adedine göre partiler arasında bir taksim yaptık. Bu listeyi tasvibinize arz ediyorum. Evvelce de arz ettiğim gibi bu liste 4 partinin yetkili arkadaşlarıyla temas edilerek yapılmıştır. Şimdi listeyi okutuyorum:

Komisyonlar	A.P. Üye sayısı	C.H.P. Üye sayısı	Y.T.P. Üye sayısı	C.K.M.P. Üye sayısı	Komisyon Üye sayısı
1. Dilekçe Komisyonu	9	9	4	3	25
2. Sayıştay Komisyonu	6	6	2	2	15
3. Meclis Hesaplarını İnceleme Komisyonu	4	4	1	1	10
4. Meclis Kitaplığı Komisyonu	1	1	1	1	4
5. Anayasa Komisyonu	8	9	4	3	24
6. Bütçe Komisyonu	12	13	5	5	35
7. Adalet Komisyonu	7	8	3	2	20
8. Çalışma Komisyonu	5	6	2	2	15
9. İçişleri Komisyonu	7	8	3	2	20
10. Gümrük ve Tekel Komisyonu	6	5	2	2	15
11. Dışişleri Komisyonu	7	8	3	2	20
12. Sanayi Komisyonu	9	9	4	3	25
13. Millî Eğitim Komisyonu	7	8	3	2	20
14. Maliye Komisyonu	5	6	2	2	15
15. Millî Savunma Komisyonu	7	8	3	2	20
16. Ulaştırma Komisyonu	5	6	2	2	15
17. Bayındırlık Komisyonu	5	6	2	2	15
18. Sağlık ve Sosyal Yardım Ko-					

Komisyonlar	A.P. Üye sayısı	C.H.P. Üye sayısı	Y.T.P. Üye sayısı	C.K.M.P. Üye sayısı	Komisyon Üye sayısı
misyonu	5	6	2	2	15
19. Ticaret Komisyonu	5	6	2	2	15
20. Tarım Komisyonu	7	8	3	2	20
21. İmar ve İskân Komisyonu	5	6	2	2	15
22. Basın - Yayın ve Turizm Ko- misyonu	5	6	2	2	15
Yekûn	136	152	57	48	393

BAŞKAN — Muhterem arkadaşlar, encümenlerin bu şekilde teşkilini kabul buyuranlar lütfen işaret versinler. Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizde başka bir mesele yoktur...

FETHİ ÜLKÜ (Tunceli) — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

FETHİ ÜLKÜ (Tunceli) — Efendim, vekâletlere mütenazır komisyonlar kuruluyor. Tabiiyle Meclisin bu şekilde çalışması lâzımgelmektedir. Yalnız, Basın - Yayın ve Turizm Vekâletinin teşkilâtı zannediyorum, kanunla kurulmuş değildir, geçen devrede son olarak İmar ve İskân Vekâletiyle beraber bir kararname ile veya Hükümet tasarrufu olarak kurulmuş bir durumu vardır. Eğer, aldanmıyorsam ve hakikatte böyle ise; teşkilâtı kurulmuş vekâletlere mütenazır olarak bu iki vekâletin komisyonlarının kurulup kurulmaması hususunun saraha-

te kavuşturulmasını ve Yüksek Meclis Riyaseti tarafından Büyük Meclisi tenvir etmelerini rica edeceğim.

Aynı zamanda bu bakanlık şayet kanunla teşkilâta kavuşmamış ise gelecek Hükümetin bu eksiği bir an evvel tamamlaması hususunu Riyasetin temin etmesini arz ederim.

BAŞKAN — Muhterem arkadaşımız Fethi Ülkü'nün hakları vardır. Ancak Riyaset Divanı bu hususu şöyle mütalâa etmiştir : Bu bakanlık fiilen mevcuttur ve halen faaliyet halindedir. Bu bakanlığın muamelesinin de Yüksek Meclisin murakâbesinden geçmesinde fayda mütalâa ettik. («Doğru, doğru», sesleri)

Arz edilen liste kabul edildiğine göre, ruznamede görüşülecek başka bir mesele kalmadığından, 6 Kasım 1961 Pazartesi günü saat 15,00 te toplanılmak üzere Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma saati: 15,20

5. — SUNUKLAR VE TELGRAFLAR

1. — *Macaristan Elçimiz Burhan Işın'ın, Cumhuriyet Bayramını tebrik telgrafi*

2. — *Türk Ortodoksları Dinsel Başkanı Papa Eftim Erenerol'un, Cumhuriyet Bayramını tebrik telgrafi*